

Sophie Eisentraut, *Vieraileva vanhempi tutkija*

SYYRIA VENÄJÄN PROPAGANDASODASSA

MITEN KREMLIÄ MYÖTÄILEVÄT TWITTER-TILIT MANIPULOIVAT LÄNTTÄ?

Venäjä käyttää aktiivisesti hyväksi Syyrian konfliktia informaatiotasodassaan länttä vastaan. Viestinnän tarkoituksena on karkottaa amerikkalaiset Syyriasta. Samalla Venäjä pyrkii horjuttamaan liberaaleja arvoja, jotka ovat pitkään määritelleet länttä.

Kreml on hyödyntänyt Syyriaa kotimaisiin propagandatarkoituksiin siitä lähtien, kun Venäjä liittyi Syyrian sotaan vuonna 2015. Venäjä pyrkii ennen kaikkea esittämään, että sen osallistuminen sotaan on todiste maan suurvalta-aseman palauttamisesta. Kreml yrittää myös kääntää kansalaisten huomion sisäisistä ongelmista, kuten maan surkeista talousnäkymistä, ulkopolitiittisiin seikkailuihin.

Syyriassa käytävä sota sopii sekä Kremlin kotimaisen propagandan päämääriin että hallitsevaksi aiheeksi Venäjän länteen kohdistamassa informaatiotasodassa. Eniten julkisuutta ovat saaneet Moskovan aggressiiviset yritykset häpäistä Valkoiset kypärät vapaaehtoisjärjestö, joka toimii pelastustehtävissä Syyriassa.

Venäjän viestintä Syyrian sodasta on silti täynnä erilaisia sävyjä. Se käy ilmi amerikkalaisen German Marshall Fundin tukeman Alliance for Securing Democracy -ryhmän keräämistä tiedoista. Vuodesta 2017 ryhmä on seurannut Kremlä myötäilevien Twitter-tilien vaikutusoperaatiota Yhdysvalloissa (Hamilton 68 -verkkosivusto) ja Saksassa (Artikel 38 -verkkosivusto). Molemmista tietokannoista tätä julkaisua varten kerätty aineisto viimeisen puolen vuoden ajalta osoittaa, että Syyriaan liittyvät aiheet ja verkostot ovat venäläistuotantoa. Ne viittaavat usein saksankieliseen RT:hen tai Sputnikiin toisin kuin monissa muissa aiheissa, joita Kremlä myötäilevät tahot ajavat.

Aineistosta ilmenee myös, että Venäjään linkittyvissä twiiteissä,

jotka ovat tarkoitettu länsimaiselle yleisölle, näkyy pääasiassa kaksi eri taktiikkaa. Ensinnäkin twiiteissä esiintyvät narratiivit tukevat Venäjän välittömiä tavoitteita Syyriassa. Niillä horjutetaan lännen sitoutumista maahan sekä lisätään Venäjän (ja Bašar al-Assadin) vaikutusvaltaa konfliktinratkaisussa.

Kremlä myötäilevissä twiiteissä esiintyvät tarinat on selvästi tarkoitettu lisäämään painetta amerikkalaisille ja heidän liittolaisilleen, jotta nämä hylkäisivät Syyrian. Näissä jutuissa Syyrian väitetään palanneen lähes entiselleen, ja ainoa pysyvän rauhan este on Yhdysvaltain sotilaallisen läsnäolon jatkuminen. Hiljattain Kremlä myötäilevä verkosto tyrkytti amerikkalaisyleisölle juttua, jonka mukaan Yhdysvallat vaikeuttaa Syyrian

rauhanprosessia. Jutussa väitetään Yhdysvaltojen suojelevan radikaaleja militantteja tukikohdassaan al-Tanfissa, josta jihadistit laukaisivat ohjuksia.

Venäjään linkittyvät twiitit liioittelevat Assadin ja Vladimir Putinin joukkojen etenemistä sodassa, jotta syntyisi vaikutelma, ettei Assadille ole vaihtoehtoa – ainakaan neuvotteluille Venäjän kanssa. Niinpä verkoston levittämässä tarinoissa kuvataan, miten ”Syyrian armeija ja Venäjän asevoimat [...] edistävät peruuttamatonta sotilaallista voittoa”. Näin pönkitetään Putinin pyrkimystä hallita mahdollista rauhanprosessia ja estää Assadin poistaminen vallasta hinnalla millä hyvänsä.

Kremlia myötäilevien Twitter-tilien viestittelyyn liittyy toinenkin, kauaskantoisempi juonne Venäjän informaatio sodassa länsimaita vastaan. Syyrian avulla nimittäin horjutetaan uskoa länsimaiden yrityksiin vakauttaa muita maita, kyseenalaistetaan lännen motiiveja puuttua maiden asioihin, ja viedään pohjaa koko humanitaarisen avun ja interventioiden idealta. Länsimailla tosin ei ole käynnissä mitään virallista ”vakauttamisoperaatiota” tai ”humanitaarista interventiota” Syyriassa.

Venäjää tukevat verkostot pyrkivät ovelasti hyödyntämään

yleisössä piilevää paheksuntaa länsimaiden interventio politiikkaa kohtaan. Keskeinen keino on verrat tilannetta Yhdysvaltain Irakissa käymään sotaan. Amerikka-vas- taisuutta on helppo ruokkia tutuilla aiheilla, kuten Yhdysvaltojen öljyn- himolla sekä tekaistuilla todisteilla, joilla Irakin miehitystä perusteltiin.

Twiitit antavat ymmärtää, että Syyrian sota ei ole seurausta vallankumouksesta, vaan länsimaiden lietsonnasta: Sen sijaan, että länsi olisi taistellut terroristeja vastaan, se käynnisti ”hyökkäyssodan” Syyrian hallitusta vastaan. Yhdysvallat liittolaisineen aiheutti vakavaa haittaa syyrialaisille liittoutumalla terroristien kanssa Assadin kaatamiseksi. Syyrian hallinto puolustaa nyt kansaansa ”terrorismin aaltoa” vastaan, jonka Yhdysvallat liittolaisineen ”päästivät valloilleen”.

Kremlia myötäilevien twiittien mukaan läntinen media tukee länsimaiden suunnitelmia ”öljyriikkaan Lähi-idän kontrolloimiseksi”. Siksi se naamioi miehityksen ”humanitaariseksi interventioksi” ja keksii todisteita Syyrian hallinnon väitetyistä hirmuteoista omaa kansaansa kohtaan. Kun aiheena oli Itä-Ghouta, jossa on kuollut joukkoittain siviilejä, eräässä verkoston jakamassa jutussa sanottiin, että länsi pelaa ”inhottavaa, tunteikasta propagandapeliä Syyrian sodasta”.

Lännen väitettiin syyttävän Assadia ja Venäjää väärin perustein. Länsimedian raportoinnin uskottavuutta kyseenalaistettiin myös sellaisilla otsikoilla kuin ”Syyria: Läntisen sotapropagandan mielettömyydet” ja ”Guardianin toimittaja, joka nautti ’iltapäiväteetä’ Isisin kanssa ja selvisi hengissä”.

Yksi tunnetuimmista Venäjän-mielisten twiittien levittämistä salaliittoteorioista väittää, että amerikkalaiset rahoittavat ja varustavat syyrialaisia terroristeja. Näiden mukaan ”Yhdysvallat käski al-Qaidan hyökätä Syyrian joukkoja vastaan Idlibissä” ja ”Jymyraportti vahvistaa Yhdysvaltojen liittouman tehneen sopimuksen Isisin kanssa”.

Näillä toisiinsa kytkeytyvillä narratiiveilla Kreml toivoo kaatavansa vastenmielisinä pitämänsä lännen hankkeet Syyriassa ja muualla. Toinen tavoite on yhtä keskeinen: Venäjä on vakaasti päättänyt heikentää läntisten yhteiskuntien sitoutumista liberaaleihin arvoihin, jotka ovat pitkään määrittäneet länsimaita. /